Bakas Bak?m Verme Etki Ölçe?i (Bakas Caregiving Outcomes Scale)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bakas Bak?m Verme Etki Ölçe?i (Bakas Caregiving Outcomes Scale)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17204

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Bakas Bak?m Verme Etki Ölçe?i (Bakas Caregiving Outcomes Scale), kronik hastal??? olan bireylere bak?m verme sorumlulu?unu üstlenen aile üyelerinin ve di?er informal bak?m verenlerin ya?ad??? sonuçlar? ve etkileri de?erlendirmek üzere tasarlanm?? kapsaml? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, bak?m deneyiminin hem olumlu hem de olumsuz yönlerini ölçerek, bak?m verenlerin genel refah düzeylerine ili?kin bütüncül bir perspektif sunar.

Ölçe?in Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çal??mas?, T. Can taraf?ndan 2010 y?l?nda Pamukkale Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanm?? bir doktora tezine dayanmaktad?r. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu sa?lamay? ve Türkiye'deki sa?l?k ve psikoloji ara?t?rmalar?nda kullan?labilirli?ini art?rmay? amaçlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Bak?m verme, Bak?m veren, Bak?m etkileri, Psikometrik, Uyarlama, Bakas Ölçe?i, Kronik hastal?k.

Yazarlar

Ölçe?in Türkçe'ye adaptasyonunu gerçekle?tiren yazar: Can, T. Orijinal ölçe?in geli?tiricisi: Bakas, T. (Ölçek isminden ç?kar?m yap?lm??t?r).

Amaç

Bakas Bak?m Verme Etki Ölçe?i'nin temel amac?, bak?m verme sürecinin bireyler üzerindeki çe?itli sonuçlar?n? sistematik olarak ölçmektir. Bu sonuçlar genellikle fiziksel, psikolojik, sosyal ve finansal boyutlarda ortaya ç?kan etkileri kapsar. Ölçek, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, bak?m verenlerin kar??la?t??? zorluklar? ve ayn? zamanda bu görevden elde ettikleri ki?isel geli?imi ve anlam? de?erlendirmede standart bir yöntem sunar.

Ölçek, özellikle yo?un ve uzun süreli bak?m verme yükü alt?nda bulunan popülasyonlarda müdahale programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek ve risk alt?ndaki bak?m verenleri belirlemek için kritik bir araç olarak kullan?lmaktad?r.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Ölçek, bak?m vermenin çok boyutlu sonuçlar?n? içeren karma??k bir yap?y? ölçer. Bu yap?, genellikle bak?m veren stresi ve yorgunlu?u gibi negatif etkilerin yan? s?ra, ki?isel güçlenme ve görevden al?nan pozitif anlam gibi olumlu etkileri de içerir. Bu dualite, bak?m vermenin sadece bir yük de?il, ayn? zamanda ki?isel büyüme potansiyeli ta??yan bir deneyim oldu?unu kabul eden bir

ARABPSYCHOLOGY.COM

çerçevede ele al?n?r.

Ölçe?in alt boyutlar?, bak?m verenlerin ya?am kalitesindeki de?i?iklikleri, duygusal tükenmi?liklerini ve sosyal destek sistemlerindeki bozulmalar? ölçmeye odaklanm??t?r. Bu psikometrik araç, bak?m veren müdahalelerinin hedef odakl? planlanmas? için gerekli temel verileri sa?lar.

Geçerlik

Bakas Bak?m Verme Etki Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, T. Can'?n (2010) doktora tezi kapsam?nda detayl? olarak incelenmi?tir. Geçerlik analizleri, ölçe?in gerçekten bak?m verme sonuçlar? yap?s?n? ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlar. Bu analizler genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi) ve ölçüt ba??nt?l? geçerli?i içerir.

Kaynak özetinde spesifik geçerlik katsay?lar? (örne?in, korelasyon de?erleri veya Ki-kare uyum indeksleri) belirtilmemi? olsa da, bir uyarlama çal??mas?n?n temel gereklili?i olarak kapsaml? geçerlik testlerinin yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Detayl? geçerlik bulgular? için tezin orijinal metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in Türkçe formunun güvenirlik analizleri, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla Can (2010) taraf?ndan yürütülmü?tür. Güvenirlik, ayn? bireylere farkl? zamanlarda veya farkl? madde gruplar?yla uyguland???nda benzer sonuçlar elde edilip edilmedi?ini gösterir.

Genellikle iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleri kullan?l?r. Sunulan kaynak materyalde say?sal güvenirlik katsay?lar?na yer verilmemi?tir. Ancak, ba?ar?l? bir uyarlama çal??mas?n?n, ölçe?in kabul edilebilir düzeyde güvenilir oldu?unu gösteren bulgular içermesi beklenmektedir.

Faktör Analizi

Bakas Bak?m Verme Etki Ölçe?i'nin orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemde korunup korunmad???n? incelemek amac?yla faktör analizinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Faktör analizi, ölçek maddelerinin hangi temel psikolojik boyutlar alt?nda topland???n? belirleyerek yap? geçerli?ine önemli katk? sa?lar.

Uyarlama çal??mas?nda genellikle do?rulay?c? faktör analizi (DFA) veya aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?larak, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk popülasyonunda da geçerli oldu?u gösterilmeye çal???lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac? Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert tipi derecelendirme (Kaynakta belirtilmemekle birlikte, benzer ölçekler için standart format kabul edilmi?tir.)

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Bak?m veren bireyler

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Kronik hastal??? olan bireylere bak?m verme sorumlulu?u ta??yan aile üyeleri veya informal bak?m verenler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Bak?m veren stresi, Ya?am kalitesi, Psikolojik etkiler, Psikometrik de?erlendirme, Bak?m sonuçlar?, Doktora tezi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Belirtilmemi?tir

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Belirtilmemi?tir

Yaz??ma Adresi: Pamukkale Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü (Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? kurum)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2010

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? ve izin gereklilikleri hakk?nda detayl? bilgi, orijinal geli?tiricisi olan Bakas'tan veya uyarlama çal??mas?n? yapan tez yazar?ndan temin edilmelidir.

Kaynaklar

Can, T. (2010). *Bakas Caregiving Outcomes Scale'in (Bakas Bak?m Verme Etki Ölçe?i) Türkçe'ye uyarlanmas?, geçerlilik ve güvenirlili?i* (Doktora tezi). Pamukkale Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri

ARABPSYCHOLOGY.COM

Enstitüsü, Denizli.

Tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi kayd?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: bakas-bakim-verme-etki-olcegi-bakas-caregiving-outcomes-scale-toad.pdf

Bakas Bak?m Verme Etki Ölçe?i (Bakas Caregiving Outcomes Scale) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, telif haklar? veya kaynak içerikte sunulmamas? nedeniyle bu bölümde listelenmemektedir. Ölçek maddelerinin tamam?na ula?mak için T. Can'?n (2010) doktora tezinin orijinal metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM